

župnije in pošlje ta imenik dotičnemu uredništvu; imen županov ne bi trebalo zapisovati, ampak kratko: Županstvo v N. p. N.

Na delo torej: vsak dan, ki se v tem zamudi, je zuba. Če tega ne zmoremo, onda pojdemo z našim narodnim gibanjem — spat.

Gospodarske stvari.

Pouk o strupeni rosi (peronospora viticola) in o sredstvih proti njej.

Razun trne uši (phylloxera vastatrix) pustoši nam vinograde bolezen, katero povzročuje majhna glivica; to glivico imenovali so učenjaki: »peronospora viticola«, a naši vinogradniki nazivajo jo: »strupena rosa«.

V kmečkih krogih je često razširjeno mnenje, da to trsno bolezen povzročajo mrzla rosa, megla, preobilica dežja, ali celo umetna gnojila; ta misel je popolno napačna! Kakor že omenjeno, je vzrok strupeni rosi glivica, koje žitje je natančno znano. Kali (trsi) peronospore prezimijo kot tako imenovano »zimsko trosje«. — To zimsko trosje je okovarjeno z močno, trdno (roženasto) kožico, je zelo vstrajno, ter tako majhno, da ga je opaziti le z močnim povečalnim steklom.

Kakor vsako rastlinsko bitje, kali tudi ozimno trosje le v dovoljni toploti in vlagi; dolgoletna suša, vročina in huda zima vgnobi ozimno trosje. Odtod prikazen, katero je menda že vsak vinogradnik opazoval, da se strupena rosa v zelo vlažno-toplih spomladih posebno razširjuje.

Ozimno trosje kali v spomladi, ter izcimi v kratkem času kaljivo trosje (seme) = »poletno trosje«. To je zelo majhno, nežno, in mehko poletno trosje raznosijo vetrovi na vse kraje; na ta način popada trosje na gornjo stran trsnega listja. V suhem vremenu ohrani poletno trosje kaljivost le 8 do 10 dni, potem pa pogine; iz tega si vsak lahko raztolmači, zakaj se bolezen v suhih letinah ne more zelo razširati. Na listju pa, ki je od rose ali dežja mokro, razdeli se tros v 1/2 do 1 uri na 5 do 8 »roječih troske« a vsak teh trosov zarine v notranjost lista s salko; tako se razvije glivično podgobje.

Kaljenje peronospornega trosja vrši se le v pričujočnosti vode in vlage, medtem, ko grozdni plesnobi (oidium) k temu že vlažen zrak sam zadostuje. Čez osem do deset dni izstopijo iz listnih rež na spodnji strani lista trososni. Vsled tega nastanejo na listu proge, podobne soliterskim marogam na

vlažnem zidu (pod povečalnim steklom vidijo se na teh progah cele tratice belkastih glivic). List porjavijo in se posuši.

Škodo povzročuje peronospora s tem, da njeno podgobje listno staničevino razdere ter tako kroženje soka, o kojem glivica živi, prepreči. Če si prej omenjene maroge z drobnogledom (mikroskopom) natančno ogledamo, vidimo mnogo šopkov glivičnih nitic, — »trosonosov« — a na njih hruškicam podobno poletno trosje. To trosje veter na enak način raznaša, kakor se je omenilo glede prvih, — iz ozimnega trosja vzklitih trosov, — in tudi ono pride na tak način zopet na listje. Ako je listje ob času, ko trosje pada, z znano bakreno-apneno zmesjo že poškopljeno, pogine trosje, kadar se imenovana zmes raztopi v dežju ali rosi; če pa list ni bil poškopljen, kali trosje, kakor je bilo gori povedano, v kratkem času ter prodre v notranjost lista. Poznejše škropljenje ne hasni, ako so se sesale peronospore že zarile v notranjost lista. Če se je vršilo škropljenje šele po zakužbi, ali pa v času, ko so se opazovale na listju le posamezne maroge in se peronospora za tem ni več širila, ni se slednje zgodilo morebiti zaradi tega, da bi se s škropljenjem bilo pokončalo že v listnem staničju nahajajoče se podgobje, marveč vzrok temu prenehanju daljnega razširjanja peronospore je v takem slučaju iskati v tem, ker se je daljnja zakužba s škropljenjem odvrnila. O ogromni razploditvi te glivice dobimo pojem, ako zvemo, da en sam list more zaploditi do pol milijona trosov!

Strupen učinek bakrenih soli na kali peronospore je tako velik, da zadostujejo za njih uničevanje zelo majhni deli tega sredstva (2 do 3 desetmilijonski deli). Vendar si pa moramo pripravljati primeroma močne raztopnine zategadelj, ker bakrene spojine, ki se drže listja, redči in izpira dež. Iz navedenega se da tolmačiti, kako pride, da vinograd, ki je bil en dan prej oškropljen, ostane zdrav, medtem, ko je sosednji vinograd, katerega so samo za dan pozneje poškopili, po peronospori zelo napaden; — v prvo omenjenem vinogradu je pa medtem — vsled ugodnega vpliva rose ali dežja — trosje sklilo! Vinogradarji pa napačno mislijo, da dež in rosa ali megla zakrivijo strupeno roso! — Vлага je le vzrok klitja glivičnih trosov; vendar peronospore ne prinese ne dež, ne megla, temveč ista nahajala se je za časa dežja že na listju!

Pripomočki zoper peronosporo obsegajo tedaj pokončevanje glivičnih kali — polet-

nega trosja — na listju. Zato ne smemo čakati, dokler se bolezen na listju že vidi, temveč s sredstvi proti peronospori, toraj s škropljenjem se bolezen le odvrta s tem, da glivične kali, padajoče na listje, tam smrtonosne bakrene spojine že najdejo in po njih konec store.

Najprimernejši čas za prvo škropljenje je navadno tedaj, kadar so poganjki (mladike) 1 do 1 1/2 čevlja, t. j. 50 centimetrov visoko zrastle. Po različnosti podnebja dežel in krajev različen je tudi čas prvega nastopanja peronospore. Vinogradniki naj bi se zatorej ravnali v vsakem vinskem okolišču po dotičnih izkušnjah. Prvo škropljenje naj se vrši tako, da se dobro oškropi listje in grozdni zarod.

Med prvim in drugim škropljenjem ne sme preteči preveč časa; drugo škropljenje naj bi se vršilo torej kake 3 tedne po prvem. Ker je v tem času grozdje navadno že odcvetlo, skrbeti je, da se pri drugem škropljenju tudi grozdije oškropi.

Mnogi čakajo z drugim škropljenjem po cvetu. To njim more povzročiti veliko škodo, sosebno v letu, v katerem grozdno cvetenje vsled deževnega vremena delj časa traja.

V tretje naj se škropi kake 4 tedne po drugem škropljenju.

Pri škropljenju proti peronospori je glavna reč, da se prvo in drugo škropljenje pravočasno izvrši. Ako je to oboje škropljenje zanemarjeno, poznejša škropljenja zamude več ne popravijo.

Nebrižnost v tem oziru mora se drago plačati, ker vsled odpadanja neškropljenega listja ne trpi škode samo letošnji vinski pridelek — temveč tudi trs sam vsled nepopolne zrelosti lesa v prihodnji zimi lahko pozebe. Razun tega je neškropljen trs zelo občutljiv tudi za druge bolezni, sosebno pa za koreninsko gnjilobo (trtni koreninoses), ter njega rast v prihodnjem letu navadno zaostaja; zanemarjanje škropljenja krati tudi pridelek drugega leta.

Prvo troje škropljenje je neobhodno potrebno. Če pa peronospora zelo močno nastopa, zatem v vlažno-toplem poletju z mnogimi nevihtami, ter ako imamo opraviti z trsnimi vrstami, ki so glede peronospore posebno občutljive, kakor n. pr. veltinec, zastavica (rjavina) itd. mora se tudi po 4krat, ali celo petkrat škropiti. (Konec prihodnjic.)

Loterijske številke.

Gradec: 21. julija 1900. 5, 12, 2, 26, 34
Dunaj: » » » 39, 88, 29, 59, 87

80% jesihova esenca

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje 80% jesihove esence s 30—40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihove esence velja 1 gl.
1 liter 60% jesihove esence velja 60 kr.
Izvrstno laško namizno olje
katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajc.

PTUJ R. Bračko PTUJ
v novi poštni hiši. 6-6

Glasovir!

Po ceni in dobro ohranjen, gosli (Amati) in mnogo raznih sekiric proda Vinko Skamlič v Cirkoveah pošta Pragarsko. 2-3

Proda se

v Mariboru pod ugodnimi pogoji hiša z velikim rodovitnim zelnjakom za 36.000 K. Vknjiženih je 14.000 K. Kje? pove upravnštvo lista. 2-3

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
**vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.**

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Učenke-šivilje

katere se hočejo po najnovejšem in najpriprostejšem načinu, pravilno priučiti izdelovati ženska oblačila in risati kroje, sprejemajo se tudi v celo oskrb pri gospej 2

Antoniji Koren, šivilji
v Mariboru Nagyjeva cesta 10, II.

Na prodaj

je lep travnik s sladko in obilno travo v Jurjevskem dolu; voda ga nikdar ne polije. Meri 4 orale ter se proda tudi po kosih. Več se izve pri Fr. Platajsu, posestniku pri Sv. Jakobu v Slov. g. 2

Na prodaj

v Stranica h blizu Konjic se proda radi družinskih razmer lepo posestvo, 16 oralov njiv, travnikov in gozda. Hiša je blizu farne cerkve in za trgovino pripravna. Več se izve pri posestniku Antonu Arzenšek v Stranica h p. Konjice.